

USA: Počty “zakázaných”, režimu nepohodlných kníh sa zvýšili o 33 % za posledný školský rok! Vzrastá obmedzovanie slobody vyučovania a zastrašovanie pedagógov

- CZ24 News | 25. září 2023

USA: Florida prebehla Texas s väčšinou kníh zakázaných na verejných školách medzi štátmi

Podľa novej správy PEN America sa počet zákazov verejných školských kníh v celej krajine v školskom roku 2022-23 v porovnaní so školským rokom 2021-22 zvýšil o 33 percent. „[Zakázané v USA: The Mounting Pressure to Censor](#)“ poukazuje na neúmerný počet zákazov vyskytujúcich sa na Floride – kde sa v školskom roku 2022-2023 uskutočnilo viac ako 40 percent všetkých zákazov kníh – a ukazuje, ako štátna legislatíva a koordinované nátlakové kampane od miestnej skupiny a jednotlivci spôsobili masové obmedzenia prístupu k literatúre.

Odkedy PEN America začala v júli 2021 sledovať zákazy verejných školských kníh, organizácia zaznamenala takmer 6 000 prípadov zakázaných kníh.

To zahŕňa 3 362 zákazov kníh týkajúcich sa 1 557 jedinečných titulov počas školského roka 2022-23, čo má vplyv na prácu 1 480 autorov, ilustrátorov a prekladateľov.

Príčinou týchto trendov je viacero. Počas uplynulého školského roka sa nejasne formulovaná štátna legislatíva a miestne a národné advokačné skupiny zblížili a tlačili na okresy, aby odstránili viac kníh z prístupu študentov. Strach z trestov, právnej zodpovednosti a trestných trestov eskaluje zákazy kníh do nových výšin.

„Poplatok za hnutie za zákaz knihy sa zhoršuje. Viac detí stráca prístup ku knihám, viac knižníc vyťahuje autorov z regálov a odporcovia slobodného prejavu sa snažia viac ako kedykoľvek predtým uplatniť svoju moc nad študentmi ako celkom,“ povedala Suzanne Nossel, generálna riaditeľka PEN America .

Tí, ktorí sa usilujú o potlačanie príbehov a myšlienok, menia naše školy na bojiská, znásobujú postpandemickú stratu učenia, vyhánajú učiteľov z triedy a odopierajú našim deťom radosť z čítania. Tým, že tieto zákazy zbavujú nastupujúcu generáciu slobody čítania, ničia základy našej demokracie

Tento rok Florida prekonala Texas, pretože má najviac kníh vytiahnutých z políc. Zákony a taktiky, ktoré sa objavili v Slnečnom štáte, sa replikujú aj inde. Jazyk takzvaného zákona „Don't Say Gay“, ktorý vznikol na Floride, bol napodobnený v Iowe, kde nejasnosť a nedostatok štátnych pokynov podobne viedli školské obvody k zakazu kníh. [Book Looks](#) , webová stránka vytvorená [členkou Moms for Liberty z Floridu](#) na podporu cenzúry kníh, bola široko používaná na zákaz kníh, od [Pensylvánie](#) po [Virgíniu](#) .

Stále sa rozširuje aj škála snáh o obmedzenie vyučovania či zastrašovanie pedagógov. Eskalácia zákazov kníh – v kombinácii s [rozširovaním legislatívnych snáh obmedziť vyučovanie](#) o témach ako rasa, pohlavie, americká história a LGBTQ+ identity, ako aj nárast [mandátov „zastrašovania vo vzdelávaní“](#), ktoré si vyžadujú rušivé monitorovanie učiteľov a knihovníkov – predstavujú vážnu hrozbu pre slobodu čítania a vzdelávania v školách po celej krajine.

PEN America tvrdí, že tieto snahy sú súčasťou prebiehajúcej celoštátnej „[Ed Scare](#)“ – kampane na podnecovanie úzkosti a hnevu s konečným cieľom potlačiť slobodu prejavu vo verejnom vzdelávaní.

Medzi ďalšie hlavné zistenia patria:

- PEN America zaznamenal 1 406 prípadov zákazu kníh na Floride, nasledovalo 625 zákazov v Texase, 333 zákazov v Missouri, 281 zákazov v Utahu a 186 zákazov kníh v Pensylvánii. Tieto prípady sú prípadmi, keď knihy boli zakázané z tried alebo knižníc, alebo oboje, alebo boli zakázané až do vyšetrovania, podľa [definícií PEN America](#).
- Viac ako 75 percent zakázaných kníh sú knihy pre mladých dospelých, knihy pre strednú triedu, kapitoly alebo obrázkové knihy – inými slovami, knihy špeciálne napísané a vybrané pre mladšie publikum.
- Z 3 362 kníh zakázaných v tomto roku bolo 1 263 zakázaných v triedach a školských knižniciach, v minulom roku to bolo len 333 kníh v tejto kategórii. V porovnaní s minulým školským rokom to predstavuje nárast o takmer 400 percent.
- Takmer polovica všetkých zákazov kníh (48 percent) počas školského roka 2022-23 sa týka násilia alebo fyzického zneužívania, vrátane kníh, ktoré zahŕňajú sexuálne útoky; 30 percent zahŕňa farebné postavy a témy rasy a rasizmu; 30 percent predstavuje LGBTQ+ identity; a šesť percent zahŕňa transrodovú postavu.
- V 153 školských obvodoch v celej krajine, ktoré zakázali knihu počas školského roka 2022-23, má 124 (81 percent) pobočku alebo miestnu pobočku v blízkosti jednej alebo viacerých z troch najvýznamnejších národných skupín, ktoré presadzujú zákaz kníh – mamičky za Slobodu, občania brániace slobodu a práva rodičov vo vzdelávaní. V týchto okresoch došlo k 87 percentám (2 912) zákazov kníh.

Podľa Kasey Meehanovej, programovej riaditeľky PEN America's Freedom to Read a hlavnej autorky správy, „**Hyperbolická a zavádzajúca rétorika naďalej podnecuje strach z typov kníh v školách.** A predsa, 75 percent všetkých zakázaných kníh je špeciálne napísaných a vybraných pre mladé publikum. Florida nie je anomáliou – poskytuje návod pre ostatné štáty, aby ho nasledovali. Študenti už mesiace používajú svoje hlasy, aby odolávali koordinovanému úsiliu potlačiť vyučovanie a učenie sa o určitých príbehoch, identitách a histórii; je čas, aby sme nasledovali ich vedenie.”

Jedným z pozitívnych trendov zdôraznených v správe je pokračujúci rast [študentov odmietajúcich](#) zákazy kníh v celej krajine. **Odpor mládeže voči zakazu kníh** v mnohých školských štvrtiach zahŕňal [protesty](#), prejavy na [zasadnutiach školskej rady](#) a zakladanie [národných organizácií](#), ktoré sa venujú obrane prístupu k literatúre v školách.

Táto správa rozširuje prácu PEN America dokumentujúcu šírenie vzdelávacej cenzúry v amerických školách a ukazuje rýchly vývoj a zintenzívnenie zákazu kníh v celej krajine od správy o zákaze kníh z apríla 2023, ktorá zdokumentovala 1 477 prípadov zákazu [kníh v](#) prvom polovici školského roka 2022/23.

Autor John Green, ktorého kniha *Hľadá sa Aljaška* bola podľa správy tretou najviac

zakázanou na amerických školách.

„Hoci ma povzbudzuje práca PEN America na ochrane slobody prejavu a intelektuálnej slobody, je sklamaním vidieť taký prudký nárast zákazov a obmedzení kníh. Mali by sme dôverovať našim učiteľom a knihovníkom, že robia svoju prácu. Ak máte svetonázor, ktorý môže kniha zrušiť, tvrdil by som, že problém nie je v knihe.“

PEN America definuje zákaz školskej knihy ako akékoľvek opatrenie prijaté proti knihe na základe jej obsahu a v dôsledku výziev zo strany rodičov alebo komunity, administratívnych rozhodnutí alebo v reakcii na priame alebo hroziace kroky zo strany zákonodarcov alebo iných vládnych úradníkov, ktoré vedú k predtým prístupná kniha je buď úplne odstránená z dostupnosti pre študentov, alebo kde je prístup ku knihe obmedzený alebo obmedzený.

AUTOR: PEN America

[ZDROJ](#)

Překlad: S.S.